

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Elena Cobzac,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 10 decembrie 2020 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2022, declarate de avocatul Serghei Bordeniuc, în numele părții vătămate Nistor Vladimir și de avocatul Serghei Mocanu, în numele inculpatului

Bejenari Denis XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>05.10.2018 - 10.12.2020,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.01.2021 - 13.05.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>02.09.2022 - 23.01.2023.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 10 decembrie 2020, Bejenari Denis ***a fost recunoscut vinovat*** în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 157 Cod penal, cu ***încetarea procesului penal*** pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, ***cu liberare de răspundere penală.***

Bejenari Denis a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul rămânerii definitive a sentinței și reținerii.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 30 iunie 2018, aproximativ ora 05.00, inculpatul Bejenari Denis, în timp ce se afla în incinta localului „Art Club Karaoke” amplasat pe XXXXXX XXX, XXXXXX, care constituie loc public, fără careva motive, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect

față de societate, din intenții huliganice, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, manifestând un cinism și obrăznicie deosebită față de societate și regulile de conduită, în prezența mai multor vizitatori al localului, în rezultatul unui conflict iscat spontan, apropiindu-se de Nistor Vladimir, i-a aplicat două lovituri cu pumnul în regiunea feței cauzându-i, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1749 din 04.09.2018, leziuni corporale sub formă de echimoză pe față cu tumefierea țesuturilor moi. Ca rezultat al acțiunilor huliganice manifestate de către Bejenari Denis, pentru un timp scurt, a fost întreruptă activitatea normală a localului.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită.

Tot el, la 30 iunie 2018, aproximativ ora 05.05 în timpul comiterii acțiunilor huliganice în incinta localului „Art Club Karaoke” amplasat pe XXXXXX XXX, XXXXXX, în timpul ce i-a aplicat cu pumnul 2 lovituri lui Nistor Vladimir, ultimul, ca rezultat al loviturilor ce i-au fost aplicate, a făcut doi pași în urmă și, ca rezultat, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1749 din 04.09.2018, și-a cauzat o entorsă ligamentară de gradul II, articulația genunchiului drept cu lezarea posttraumatică a meniscului medial la nivelul corpului și cornului anterior, hemortroză, leziuni ce au condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 157 Cod penal, ca vătămarea medie a integrității corporale cauzată din imprudență.

Instanța a statuat că probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului, iar acțiunile lui corect sunt încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal și 157 Cod penal.

Totodată, deoarece infracțiunea prevăzută la art. 157 Cod penal este una ușoară, iar din ziua săvârșii infracțiunii au expirat mai mult de 2 ani, este oportun de a **înceta procesul penal și a elibera de răspundere penală** inculpatul în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pe acest capăt de învinuire.

3. Avocatul Serghei Bordeniuc, în numele părții vătămate Nistor Vladimir, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 157 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

Apelantul a invocat că instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, or, prin încetarea procesului penal a fost încălcat dreptul părții vătămate la un proces echitabil.

Astfel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Pe lângă aceasta, eroarea admisă de prima instanță prin nedescrerea corectă a circumstanțelor cauzei infracționale constatate ca fiind comise de inculpat, cât și neindicarea vinovăției acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate echivalează după formă și conținut cu adoptarea de facto a unei sentințe de achitare, deși în realitate a fost pronunțată o sentință de condamnare.

3.1. A declarat apel și avocatul Serghei Mocanu, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunilor prevăzute la art. 157 și 287 alin. (1) Cod penal, din lipsa elementelor constitutive.

Apelantul a indicat că instanța de fond doar a transcris în ordine cronologică probele administrate în cadrul urmăririi penale, fără a se referi la probe care ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 157 și 287 alin. (1) Cod penal, fără a descrie elementele constitutive, în special, a laturii obiective a infracțiunii prevăzută la art. 287 alin. (1) Cod penal, nefiind stabilite care anume acțiuni violente, cu implicații publice sau cu încălcarea grosolană a ordinii publice de către inculpat au dus la vătămarea integrității corporale sau a sănătății părții vătămate, or, în cazul apariției unor îndoieli la stabilirea liniei de demarcare a acțiunilor principale cu cele adiacente, în sensul articolului menționat, urmează a fi aplicat principiul *in dubio pro reo*.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2022, apelul avocatului Serghei Bordeniuc și al părții vătămate Nistor Vladimir a fost respins ca nefondat, iar apelul avocatului Mocanu Serghei a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează: „*Bejenari Denis se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) CP și încetează procesul penal în privința lui Bejenari Denis pe art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii actului de amnistie, art. 2, pct. 1 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*”.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 12.08.2021, au fost declarate neconstituționale cuvântul „grosolan” și textul „cinism sau” din alin. (1) art. 287 Cod penal.

Prin urmare, se constată că pe 30 iunie 2018, aproximativ ora 05.00, inculpatul Bejenari Denis, în timp ce se afla în incinta localului „Art Club Karaoke” amplasat pe XXXXXX XXX, XXXXX, care constituie loc public, fără careva motive, încălcând ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, din intenții huliganice, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, manifestând obrăznicie deosebită față de societate și regulile de conduită, în prezența mai multor vizitatori al localului, în rezultatul unui conflict iscat spontan, apropiindu-se de Nistor Vladimir, i-a aplicat două lovituri cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1749 din 04.09.2018, leziuni corporale sub formă de echimoză pe față cu tumefierea țesuturilor moi. Ca rezultat al acțiunilor huliganice manifestate de către Bejenari Denis, pentru un timp scurt, a fost întreruptă activitatea normală a localului.

Astfel, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită.

Totodată, instanța de fond corect a reținut încadrarea juridică a acțiunilor și a constatat că inculpatul Bejenari Denis, pe 30 iunie 2018, aproximativ ora 05.05, în timpul comiterii acțiunilor huliganice în incinta localului „Art Club Karaoke” amplasat pe XXXXXX, XXXXXX, în timpul ce i-a aplicat cu pumnul 2 lovituri lui

Nistor Vladimir, ultimul ca rezultat al loviturilor ce i-au fost aplicate, a făcut doi pași în urmă și, ca rezultat, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1749 din 04.09.2018, și-a cauzat o entorsă ligamentară de gradul II, articulația genunchiului drept cu lezarea posttraumatică a meniscului medial la nivelul corpului și cornului anterior, hemortroză, leziuni ce au condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Ațiunile inculpatului corect fiind încadrate pe art. 157 Cod penal, ca vătămarea medie a integrității corporale cauzată din imprudență.

Or, instanța de fond just a stabilit că inculpatul este vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal și a încetat procesul penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, *liberându-l de răspundere penală*.

Totodată, conform art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.

Prin urmare, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, inculpatul ***urmează a fi liberat de executarea pedepsei*** penale aplicate prin sentință, din motiv că există o cauză care înlătură răspunderea penală - intervenirea actului de amnistie în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Deci, nefiind stabilite temeiuri de neaplicare a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, urmează a fi admis ***apelul inculpatului Pahomi Alexandr***, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10.12.2020 ***și de a înceta procesul penal*** pe art. 287 alin. (1) Cod penal, în privința lui Bejenari Denis pe motivul intervenirii actului de amnistie.

4.1. Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2022, s-a dispus: ***„De înlăturat omisiunea vădită, admisă în decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13.05.2022, în cauza penală în privința inculpatului Bejenari Denis și de indicat: Bejenari Denis se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) CP, și încetează procesul penal în privința lui Bejenari Denis pe art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii actului de amnistie, art. 2, pct. 1 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, cu liberarea de executarea pedepsei”***.

Instanța de apel a constatat că în decizia motivată s-a admis o omisiune vădită în privința apelului apărării, și anume, nu a fost indicată sintagma ***„cu liberarea de executarea pedepsei”***.

5. Avocatul Serghei Bordeniuc a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate Nistor Vladimir, în care solicită casarea deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare și în baza art. 157 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

Recurentul a invocat că, instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, or, prin încetarea procesului penal, a fost încălcat dreptul părții vătămate la un proces echitabil.

Totodată, eroarea admisă de către prima instanță prin nedescrierea corectă a circumstanțelor cauzei infracționale constatate ca fiind comise de inculpat, cât și neindicarea vinovăției acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate echivalează după formă și conținut cu adoptarea de facto a unei sentințe de achitare, deși în realitate a fost pronunțată o sentință de condamnare.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Serghei Mocanu, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunilor prevăzute la art. 157 și 287 alin. (1) Cod penal, din lipsa elementelor constitutive.

Recurentul a indicat că, instanța de apel instanța de apel doar a transcris în ordine cronologică probele administrate în cadrul urmăririi penale, fără a se referi la probe care ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 157 și 287 alin. (1) Cod penal, fără a descrie elementele constitutive, în special, a laturii obiective a infracțiunii prevăzută la art. 287 alin. (1) Cod penal, nefiind stabilite care anume acțiuni violente, cu implicații publice sau cu încălcarea grosolană a ordinii publice de către inculpat au dus la vătămarea integrității corporale sau a sănătății părții vătămate, or, în cazul apariției unor îndoieli la stabilirea liniei de demarcare a acțiunilor principale cu cele adiacente, în sensul articolului menționat, urmează a fi aplicat principiul *in dubio pro reo*.

Totodată, instanțele au respins nefondat cererile apărării privind dispunerea efectuării unei expertize judiciare medico-legale repetate, precum și nu au întreprins măsuri reale pentru a audia martorii oculari ai conflictului Ursu G. și Furtuna S.

Mai mult, instanța de apel nu a cercetat în ședința de judecată nicio probă din care face referire în decizia adoptată, împrejurări ce se confirmă prin înregistrarea audio a ședinței de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 420 alin. (3) Cod de procedură penală, recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se consideră făcut și împotriva încheierilor acesteia, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărârii recurate.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată **în conformitate** cu prevederile prezentului cod, **exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale**. Potrivit art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. Conform art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i **va fi dovedită și constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă**. Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală **nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă**. Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal **nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit**. Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței **de condamnare**, de achitare sau de încetare a procesului penal. Potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 3), (6) Cod de procedură penală, **sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată** prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. **Sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție**. La adoptarea sentinței **de condamnare cu liberarea de pedeapsă**, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată. Conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă... Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă **descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită**, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe,

încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală**, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Conform art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. Sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 5.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra, ori, **în cazul expirării termenului de prescripție, se adoptă sentința de condamnare cu liberarea de pedeapsă** (*art. 389 alin. (4) pct. 3) CPP*).

Astfel, în descriptiv a concluzionat sumar că: „...este oportun de a înceta procesul penal și a elibera de răspundere penală inculpatul...”, iar în dispozitiv a decis neclar și divergent, că inculpatul inițial este **recunoscut vinovat** de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 157 Cod penal, dar ulterior a dispus **încetarea procesului penal** pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, **liberându-l de răspundere penală** în genere (*pct. 1., 2. din decizie*).

Ori, este absolut neclar ce fel de sentință a pronunțat - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare, nereabilitare, sau o sentință de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele ambelor categorii de asemenea hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

Totodată, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 3), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul intervenirii prescripției poate fi dispusă de instanța de fond doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP*).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanța de fond hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea prescripției doar prin adoptarea **sentinței de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală și cu liberarea de pedeapsă** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 3), 394, 395 CPP*). În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, după ce procedura

continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta ***o sentință de încetare*** a procesului penal ***în cazul prescripției***, cât, de altfel, și aplicării actului amnistiei.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 al. (5), 384 CPP), doar în cadrul adoptării unei ***sentințe de condamnare***, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului ***în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală***, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărâri, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, potrivit art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului ***se aplică regulile generale*** pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, ***potrivit modului stabilit, pentru prima instanță***. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor judecând examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată ***în conformitate*** cu prevederile prezentului cod, ***exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale***. Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate ***numai cu condiția includerii lor*** în prezentul cod.

Astfel, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de

nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală **nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.** Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal **nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.** Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței **de condamnare**, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei** conform art. 107 din Codul penal. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului.** În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, **aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.** Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în

săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 249, 250 Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de instanța de judecată care a întocmit actul, pronunțând o încheiere, făcându-se mențiune și sfârșitul actului corectat. Prevederile art. 249 se aplică și în cazul în care instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de martori, experți, interpreți, traducători, apărători, asupra restituirii obiectelor, corpurilor delictive sau a ridicării măsurilor asiguratorii, precum și a altor măsuri.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, dispunând casarea parțială a sentinței, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei și a încheierii din 28 iunie 2022, contestate (*pct. 4., 4.1. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond enunțate supra și, repetându-le întocmai, nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând parțial o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) concluzionând în descriptiv, sumar și neclar, inclusiv în raport cu alt inculpat decât cel din speță, că: „...urmează a fi admis **apelul inculpatului Pahomi Alexandr**, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10.12.2020 și de a înceta **procesul penal** pe art. 287 alin. (1) Cod penal, în privința lui Bejenari Denis pe motivul intervenirii actului de amnistie...” și dispunând, la fel de neclar și divergent în dispozitiv că: „Bejenari Denis se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) CP, și **încetează procesul penal** în privința lui Bejenari Denis pe art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii actului de amnistie, art. 2, pct. 1 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, dar și în încheierea din 28.06.2022 că: „**De înlăturat omisiunea vădită**, admisă în decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13.05.2022, în cauza penală în privința inculpatului Bejenari Denis și de **indicat: Bejenari Denis se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) CP, și încetează procesul penal** în privința lui Bejenari Denis pe art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii actului de amnistie, art. 2, pct. 1 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, **cu liberarea de executarea pedepsei**”, nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală, enunțate supra.

Ori, art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală prevede clar că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP*).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanțele **de fond și de apel** (*art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP*), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței** sau **deciziei, de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP*).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta **o sentință de încetare** a procesului penal **în cazul aplicării actului amnistiei**, cât, de altfel, și a prescripției.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei **sentințe** sau **deciziei** (*instanței de apel*) **de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*);

c) încheierea instanței din 28 iunie 2022 cu dispunerea: „De înlăturat omisiunea vădită, admisă în decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13.05.2022, în cauza penală în privința inculpatului Bejenari Denis și de indicat: Bejenari Denis se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) CP, și încetează procesul penal în privința lui Bejenari Denis pe art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii actului de amnistie, art. 2, pct. 1 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, cu liberarea de executarea pedepsei”, este absolut neîntemeiată, deoarece chestiunile privind aplicarea actului amnistiei, în cauza de pe rol, sunt soluționate doar printr-o hotărâre de condamnare, iar afirmația din descriptivul încheierii menționată că asemenea circumstanțe de drept constituie **o omisiune vădită, este lipsită de orice suport legal, art. 250 Cod de procedură penală nefiind incident situației nominalizate;**

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursurile ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3.,3.1. și 5,5.1. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3. - 5..1. din decizie).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Serghei Bordeniuc, în numele părții vătămate Nistor Vladimir și de avocatul Serghei Mocanu, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2022 și încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2022, în privința inculpatului Bejenari Denis XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 27 ianuarie 2023.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Elena Cobzac

Victor Boico